

SIGURNOST I ZAŠTITA NA RADU

Uređuje: Indira Aurer Jezerčić

G. Joka*
GJCONSULTING
Prilaz baruna Filipovića 15
10 000 Zagreb

UFI broj – novo označavanje proizvoda, veća sigurnost za rukovatelje i pružatelje medicinske pomoći

Donosimo ključne informacije za sve koji su u lancu distribucije proizvoda. **UFI** (prema engleskom *unique formula identifier*) je kôd (broj) koji se sastoji od šesnaest slovno-brojanah znakova. Nalazit će se na ambalaži smjesa i proizvoda. Primjena kreće od 1. siječnja 2020. Propis koji definira UFI: CLP Uredba (EZ) 1272/2008 te izmjena i dopuna Uredbe Komisije (EU) 2017/542 članak 45, aneks VIII. Svrha mu je ispravna identifikacija opasnosti od trovanja, ponajprije za pružatelje medicinske pomoći.

Uvod

Tvrtke koje stavljaju na tržište smjese (proizvode) koje su razvrstane kao opasne za ljudsko zdravlje na temelju njihovih učinaka i koje predstavljaju fizikalne opasnosti podliježu tim obvezama. Komisija je temeljem provedenih određenih ispitivanja kao i savjetovanja sa stručnjacima utvrdila da u državama članicama postoje određene razlike u informacijama o smjesama (proizvodima). Neujednačenost dovodi do nedosljednosti informacija dostupnih medicinskom osoblju i široj javnosti u slučajevima trovanja u pojedinim državama članicama. Usklađuje se unificirani obrazac za dostavljanje informacija kako bi uvoznici i daljnji korisnici koji posluju u više država članica upotrebljavali isti podnesak. Europska agencija za kemikalije razvila je sustav za podnošenje informacija. Centri za kontrolu otrovanja i druga slična tijela imaju u velikom postotku slučajeva poteškoće pri ispravnoj identifikaciji. U tom slučaju dolazi do nepotrebnog prekomjernog liječenja pacijenata kao i hospitalizacije radi predostrožnosti. Stoga se identifikacijom putem alfanumeričkog koda mogu smanjiti troškovi liječenja kao i osigurati potrebne informacije za osobu koja traži pomoć. Pozivi centrima za otrovanje i drugim sličnim institucijama odnose se uglavnom na nehotično izlaganje opasnim kemikalijama. Pozivi upućeni od profesionalnih korisnika i industrije u znatno su manjem postotku.

Ključne točke/ključ djelovanja

- razumjeti obveze, komunicirati s dobavljačem.

Koristi od UFI-ja

- šira raspodjela informacija. Pozivni centri za kontrolu otrovanja u slučaju hitnog poziva moći će dati informacije: primjerice liječnicima u slučaju nezgode kod radnika.
- Primjenjuje se na sve članice EU-a, EGP (EGP 28 država članica Europske unije te Norveška, Island, Lihtenštajn), gdje se smjesa stavlja na tržište.
- Članak 45, izravne obveze: uvoznici/daljnji korisnici.
- Članak 4 (10), svi sudionici u lancu distribucije.
- UFI nije potreban za smjese klasificirane kao opasne za okoliš, plinove pod tlakom, eksplozive, smjese za znanstveno istraživanje i razvoj.

Rokovi za postavljanje UFI-ja na smjesu/proizvod

- 1. 1. 2020. potrošačka upotreba; uvoznici i daljnji korisnici koji na tržište stavljaju smjesu za široku potrošnju.
- 1. 1. 2021. profesionalni korisnici; uvoznici i daljnji korisnici koji na tržište stavljaju smjesu za profesionalnu upotrebu.
- 1. 1. 2024. industrija; uvoznici i daljnji korisnici koji na tržište stavljaju smjesu za industrijsku upotrebu.
- "Smjesa kojom se koriste potrošači" je smjesa namijenjena da se njome koriste potrošači.
- "Smjesa za profesionalnu upotrebu" je smjesa namijenjena da se njome koriste stručnjaci, ali ne u industrijskim postrojenjima.
- "Smjesa za industrijsku upotrebu" je smjesa isključivo namijenjena upotrebi u industrijskim postrojenjima.
- Za smjese koje se trenutačno nalaze na tržištu usklađenost se mora postići do 1. 1. 2025. Tada proizvodi moraju sadržavati UFI.

Provedba u praksi

U praksi treba stvoriti uvjete (planirati raspored za tisak naljepnica) za postavljanje UFI koda, komunikacija u lancu distribucije: proizvođači, distributeri, uvoznici, unosnici, daljnji korisnici, konzultanti.

Ako je sastav smjese u proizvodu isti, može se upotrebljavati jedan UFI u svim zemljama. Može se upotrebljavati isti UFI na naljepnici proizvoda unutar iste zemlje i ako se stavljaju na tržište pod različitim trgovačkim nazivima. UFI se može nalaziti na samoj naljepnici ili može biti pričvršćen na proizvod. Kôd proizvoda koji ne sadrže naljepnicu (primjerice upotreba na industrijskim lokacijama) može se navesti u sigurnosno-tehničkom listu. UFI je isti na svim jezicima i abecedama EU-a, ne prevodi se. Kod je podijeljen na četiri dijela, od kojih je svaki odvojen crticom. Nisu utvrđeni posebni uvjeti: veličina ili vrsta slova. UFI na proizvodu mora biti čitljiv. Potrebno je utvrditi najbolji način za postavljanje na proizvod radi lakše komunikacije s centrom za kontrolu otrovanja. UFI predstavlja vezu između proizvoda na tržištu i dostupnih podataka za liječenje bolesnika.

* Gordana Joka, dipl. ing. kem.
e-pošta: stl.gordana@gmail.com

The screenshot shows the ECHA Poison Centres website. The main heading is 'Obrazac Prijave centru za kontrolu otrovanja'. The page contains several paragraphs of text explaining the PCN format, its purpose, and how to use it. There is a 'Download' section with a link to the PCN format (version 1.1) and a data model. The website is in Croatian (hrvatski (hr)).

Slika 1 – UFI generator (engl. *Unique Formula Identifier Generator*) u konačnici generira UFI kod. Europska agencija za kemikalije napravila je upute za korisnike, dostupne su na 23 službena jezika EU-a (<https://poisoncentres.echa.europa.eu/hr/poison-centres-notification-format>).

Kako izraditi UFI?

UFI broj izrađuje se putem PCN portala (internetski alat) koji je kreirala Europska agencija za kemikalije (ECHA). Podnosi se prijava. Popunjavaju se traženi podatci: detalji o podnositelju (ime, adresa...), informacije o smjesi (klasifikacija opasnosti, označavanje, sastav, fizikalna svojstva), informacije o produktu (trgovačko ime, pakiranje, upotrebe, boja...). Aplicirat će se više detalja (podataka) nego što ih je u sigurnosno-tehničkom listu. Sastav smjese: 100%! Toksikološke informacije: opsežnije nego u odjeljku 11. sigurnosno-tehničkog lista. Na kraju postupka (podneska) je validacija. Ako su aplicirani podatci zadovoljavajući, onda sustav generira UFI broj. Ako podatci nisu dostatni (ispravni), dok se ne isprave nepravilnosti u dosjeu, sustav neće generirati UFI broj.

UFI štiti poslovne povjerljive podatke. Neće biti moguće dešifrirati informacije o sastavu. Centri za kontrolu otrovanja znat će koji sastav smjese odgovara UFI-ju.

Korisne poveznice na mrežnoj stranici Europske agencije za kemikalije:

- Q&As and support: <https://poisoncentres.echa.europa.eu/support>
- Visit our UFI page: <https://poisoncentres.echa.europa.eu/ufi-generator>
- National Helpdesks: <https://echa.europa.eu/support/helpdesks>

The image shows a sample of a product label with a UFI code. The label includes a warning symbol (exclamation mark in a diamond), the text 'INSTRUCTIONS FOR USE', 'WARNING', 'COMPANY', and the UFI code 'H563-L905-R783-J823' highlighted in yellow. There is also a barcode and some placeholder text for company information.

Slika 2 – Primjer UFI koda na proizvodu (izvor: <https://gluetec-group.com/news/new-labeling-requirement-ufi-code>)